

Paavalin ensimmäinen kirje Timoteukselle

Aramea-Suomi. Aramean teksti loppuu mainintaan, että ”kirjoitettu Laodikeasta”.

Piikkiössä syyskuussa 2014. Korjailtu lisää tammikuussa 2015. //T.L.

1:1 פולוס שליחא דישוע משיחא בפוקדנא דאלהא

Jumalan säädöksen kautta Messias Jeshuan apostoli Paulos .

מחינן ודמשיחא ישוע סברן

toivomme Jeshua Messiaan ja elämän antajamme

Paulos, Messias Jeshuan apostoli, Jumalan, meidän elämämme antajan asetuksen kautta, ja Messias Jeshuan, meidän toivomme kautta.

2 לטימתאוס ברא שרירא בהימנותא טיבותא ורחמא

armo ja siunaus uskollisuudessa todellinen poika Timoteos'lle .

ושלמא מן אלהא אבון ומשיחא ישוע מרן:

herramme Jeshua Messias ja isämme Jumalasta rauha ja

Timoteokselle, todelliselle pojalleni uskollisuudessa, siunausta ja armoa ja rauhaa Jumalalta, meidän isältämme, ja meidän Herraltamme Messias Jeshualta!

3 בעית הוית מנד כד אזל אנא למקדוניה דתקוא

viivyt että Makedonia'lle minä menin kun sinusta olin pyysin .

באפסוס ותפקד לאנש אנש דלא נלפון יולפנא

opetukset opettaisi etteivät ihminen ihmiselle käskävä ja Efesos'ssa

משחלפא:

monenlaiset

Minä pyysin sinua, kun menin Makedoniaan, että viivyt Efesosssa ja käskisit jokaista, etteivät kovin monenlaisia opetuksia opettaisi.

4 ולא נתרמון לשועיתא ולתשעיתא דשרבתא דסכא

loppua joille sukuluettelojen keskusteluille ja juoruille huomioisi ettei .

לית להון הלין דחרינא הו עבדן יתיראית ולא בנינא

kasvatus eikä runsaasti tekevät se riitaa nämä heille ei ole

בהימנותא דאלהא:

Jumalan uskollisuudessa

Että he eivät kiinnittäisi huomiotaan juoruihin ja keskusteluihin sukuluetteloista, joilla ei ole loppua. Nämä aiheuttavat runsaasti riitaa, eivätkä kasvata siinä Jumalan uskollisuudessa.

Keskustelu puuttuu kreikasta. Sanan yli on hypätty edellisen sanan samankaltaisuuden takia? Jos teksti olisi kreikasta käännetty, "ylimääräistä" sanaa ei olisi.

⁵ סכה דין דפוקדנא איתוהי חובא דמן לבא דכיא

puhdas sydäimestä joka rakkaus on säädöksen mutta päämäärä .

ומן תארתא טבתא ומן הימנותא שרירתא:

todellinen uskollisuudesta ja hyvyys omastatunnosta ja

Mutta käskyn päämäärä on se rakkaus, joka on puhtaasta sydäimestä, ja hyvästä omastatunnosta, ja oikeasta uskollisuudesta.

⁶ ומנהין מן הלין טעו אנשא וסטו למלא סריקתא:

tyhjät sanoille kääntyneet ja ihmiset eksyneet näistä heistä ja .

Ja osa näistä ihmisistä on eksyneitä, ja he ovat kääntyneet pois, turhiin puheisiin.

⁷ בדבעו למהוא מלפנא דנמוסא כד לא מסתכלין מדם

asia ymmärtävät ei kun sanan opettajia olemaan hakeutuvat .

דממללין ולא מדם דעלוהי מתחרין:

riitelevät se josta asia eikä puhuvat jota

He etsiytyvät olemaan kirjoitetun sanan opettajia, vaikka eivät edes ymmärrä sitä asiaa, josta puhuvat, eivätkä sitä, mistä väittelevät.

⁸ ידעינן דין דנמוסא שפיר הו אן אנש אכותה

mukaansa ihminen jos se kaunis sana että mutta tiedämme .

דנמוסא נתדבר בה:

kauttaan johdatetaan sanan

Mutta me tiedämme, että kirjoitettu sana on kaunista, jos ihmistä sen mukaan, sen kirjoitetun sanan kautta johdatetaan.

9 כד ידע דלכאנא נמוסא לא סים אלא לעולא ולמרודא

kapinallisille ja väärille vaan laitettu ei sana vanhurskaille että tietää kun .

ולרשיעא ולחטיא ולענתא ולאילין דלא דכין ולאילין

niille ja puhtaat ei jotka niille ja tyhmille ja syntisille ja pahantekijöille ja

דמחין לאבהיהון ולאילין דמחין לאמהתהון ולקטולא:

murhaajille ja heidän äitejään haavoittavat jotka niille ja heidän isiään haavoittavat jotka

Kun tiedetään, että sitä kirjoitettua sanaa ei ole laitettu vanhurskaita varten, vaan väärille ja kapinallisille, ja pahantekijöille ja syntisille, ja tyhmille, ja niille, jotka eivät ole puhtaita, ja niille, jotka satuttavat isiään, ja niille, jotka satuttavat äitejään, ja murhaajille.

Satuttaa tai haavoittaa, *macha*. Kreikka käyttää murhatermiä.

10 ולזניא ולשכבי עם דכרא ולגנבי בני חארא ולדגלא

valehtelijoille ja vapaus lapset varkaille ja miespuolisten kanssa makaaville ja haureellisille ja .

ולעברי על מומתא ולכלמדס דאיתוהי סקובלא

vastaan ovat jotka asia kaikille ja valoja vastaan rikkojat ja

ליולפנא חלימא:

terve opetukselle

Ja haureellisille, ja miespuolisten kanssa makaaville miehille, ja lasten vapauden varastajille, ja valehtelijoille ja valaa vastaan rikkojille, ja kaikelle sellaiselle, mikä on tervettä oppia vastaan.

11 דאונגליון דתשבוחתה דאלהא מברכא

siunattu Jumalan kirkkautensa evankeliumi että .

הו דאנא אתהימנת:

uskottu minä joka se

Että Jumalan kirkkauden evankeliumi kirkkaus olisi siunattu; se, joka minulle on uskottu;

12 ומודא אנא לה דחילני למרן ישוע משיחא דחשבני

havainnut että Messias Jeshua herrallemme voimaannuttanut että häntä minä kiitän ja .

מהימנא וסמני לתשמשתה:

palvelemiseensa asettanut ja uskollinen

Ja minä kiitän häntä, meidän Herraamme Messias Jeshuaa, että hän on antanut minulle voimaa, että minut on havaittu uskolliseksi, ja asetettu palvelemaan häntä.

13 לי דמן קדים מגדפן הוית ורדוף ומצערן אלא אתחננת

armahdettu vaan väärintekijä ja vainoaja ja olin pilkkaaja alusta joka minulle .

מטל דכד לא ידע הוית עבדת דלא הימנותא:

uskollisuus ei että tekemässä olin tiennyt en kun että koska

Minulle, joka aluksi olin pilkkaaja ja vainoaja, ja väärintekijä, mutta armahdettu, koska tein sitä tietämättäni, että se ei ollut sitä uskollisuutta.

Kreikassa "epäusko". Hebreassa ja arameassa ei ole epäuskoa. Usko joko on tai ei.

14 סגית בי דין טיבותה דמרן והימנותא

uskollisuus ja herraamme siunauksensa mutta minussa lisääntyi .

וחובא דבישוע משיחא:

Messias Jeshuassa joka rakkaus ja

Mutta minussa lisääntyi se meidän Herraamme siunaus ja uskollisuus, ja se rakkaus, joka on Messias Jeshuassa.

15 מהימנא הי מלתא ושויא הי למקבלותה דישוע

Jeshua että vastaanotettavaa se arvollinen ja sana se uskollinen .

משיחא אתא לעלמא למחיו לחטיא דקדמיהון אנא אנא:

minä minä ensisijaisesti joka syntisille elävöittämään maailmalle tullut Messias

Uskollista on se sana, ja arvollista ja vastaan otettavaa, että Jeshua, Messias, on tullut maailmaan antamaan elämää syntisille, joka minä ensisijaisesti olin.

16 אלא מטל הנא רחם עלי דבי קדמא נחוא ישוע

Jeshua olisi ensimmäinen minussa että minulle armahti tämän tähden vaan .

משיחא כלה מגרת רוחה לתחויטא דאילין דעתידין

kulkevat jotka niiden esimerkille henkensä kärsivällisyys kaikkensa Messias

דנהימנון בה לחיא דלעלם:

iankaikkisen elämälle hänessä uskovat jotka

Mutta tämän tähden hän minut armahti, että Jeshua, Messias, olisi minussa ensimmäisenä, kaikessa hänen henkensä kärsivällisyydessä, esimerkiksi niille, jotka kulkevat uskoen hänen kauttaan, iankaikkista elämää varten.

17 למלכא דין דעלמא להו דלא מתחבל ולא מתחזא

nähty eikä turmeltumaton joka hänelle maailman mutta kuninkaalle .

דהויו חד אלהא איקרא ותשבוחתא לעלם עלמין אמין:

amen iankaikkisuudet ikuisuudelle kirkkaus ja kunnia Jumala yksi on joka

Mutta maailmankaikkeuden kuninkaalle, hänelle, joka on turmeltumaton, eikä näkyvä, joka on yksi, Jumalalle, kunnia ja kirkkaus, aina ja iankaikkisesti, amen!

Kreikassa iankaikkinen kuningas. Yleensä tarkoitetaan maailmaa, kun sanan lopussa on alef. Kreikasta puuttuu kokonaan alkuseurakuntien uskovalle tuttu ajatus ”Jumala on yksi”.

18 הנא פוקדנא מגעל אנא לך ברי טימתאוס איך

kuin Timotheos poikani sinulle minä asetan säädös tämä .

נביותא קדמיתא דהוי עליך דתפלוח בהין פלחותא הדא

tämä taistelu kauttaan taistelet että sinusta olivat jotka edelliset profetiat

שפירתא:

kaunis

Tämän säädöksen minä sinulle asetan, poikani Timotheos; niiden entisten profetioiden mukaan, joita sinusta oli, että taistelisit tämän taistelun niiden kautta kauniisti,

19 בהימנותא ובתארתא טבתא אילין גיר דלהדא דחקו

hylänneet että tälle jotka sillä ne hyvä omatunnossa ja uskollisuudessa .

מנהון מן הימנותא אסתרקו:

maahan revitty uskollisuudesta heistä

uskollisuudessa ja hyvässä omassatunnossa. Sillä ne, jotka ovat hylänneet tämän, ovat kaataneet maahan uskonsa.

Kreikka käyttää laivan haaksirikkoa, aramea talon hajottamista.

20 איך הומנאוס ואלכסנדרוס הלין דאשלמת לסטנא

satana'lle luovutin jotka nämä Aleksandros ja Humeneos kuin .

דנתרדון דלא נהוון מגדפיין:

pilkaavat olisi ettei ohjattavaksi

Niin kuin Hymeneos ja Aleksandros, nämä, jotka minä luovutin satanan hallintaan, etteivät olisi pilkkaamassa.

Nimi Hymeneos on kreikaksi transliteroitu aramean "uskovainen". Aleksandros taas viittaa Egyptiin.

2:1 בעא אנא הכיל מנך דמן קדם כלמדס בעותא

esirukous kaikessa ensimmäisestä että sinusta sen tähden minä pyydän .

תהוא מקרב לאלהא ועלותא ותחננתא ותודיתא

kiitosrukous ja armorukous ja rukous ja Jumalalle uhraa oleva

חלף כלהון בנינשא:

ihmislapset he kaikki puolesta

Sen tähden minä pyydän sinua, että ensisijaisesti joka asiassa olisit uhraamassa Jumalalle esirukousta, ja rukousta ja pyyntöjä ja kiitosta kaikkien niiden ihmislaster puolesta.

2 חלף מלכא ורורבנא דעומרא שליא וניחא נעמר בכלה

kaikessaan asustaa rauhallsuus ja hiljaista elämäntapaa että hallitsijat ja kuninkaat puolesta .

דחלת אלהא ודכיותא:

puhtaus ja Jumala kunnioitus

Kuninkaiden ja hallitsijoiden puolesta, että saisimme viettää hiljaista ja rauhallsuuta elämää, kaikessa Jumalan kunnioittamisessa ja puhtaudessa.

3 הדא גיר שפירא ומקבלא קדם אלהא מחינן:

elämän antajamme Jumala edessä hyväksyttävää ja kaunista sillä tämä .

Sillä tämä on kaunista ja vastaanotettavaa Jumalan, meidän elämämme antajan, edessä.

4 הו דצבא דכלהון בנינשא נחון ונתפנון לידעתא

tietämiselle palaisivat ja elävät ihmislapset he kaikki että tahtoo joka hän .

דשררא:

totuuden

Hän, joka tahtoo, että kaikki ihmislapset eläisivät ja palaisivat sen totuuden tuntemiseen.

5 חד הו גיר אלהא וחד הו מצעיא דאלהא ודבנינשא

ihmislasten ja Jumalan välimies hän yksi ja Jumala sillä hän yksi .

ברנשא ישוע משיחא:

Messias Jeshua ihmisen poika

Sillä hän, Jumala, on yksi, ja yksi on hän, Jumalan ja ihmislasten välimies, Ihmisen Poika, Jeshua, Messias!

6 הו דיהב נפשה פורקנא חלף כל אנש סהדוּתא

todistus ihmiset kaikki puolesta lunastus sielunsa antoi joka hän .

דאתת בזבנה:

ajassaan tullut joka

Hän, joka antoi oman sielunsa lunastukseksi kaikkien ihmisten puolesta; todistus, joka tuli omana määrääaikanaan.

7 הי דאנא אתסימת כרוזה ושליחה קושתא אמר

sanon totuuden apostolinsa ja julistajansa osoitettu minä jonka se .

אנא ולא מדגל אנא דהוית מלפנא דעממא

kansakuntien opettaja olin että minä valehtele en ja minä

בהימנותא דשררא:

totuuden uskollisuudessa

Se todistus, jonka julistajaksi ja apostoliksi minut on osoitettu. Minä sanon totuuden, enkä valehtele, minä, joka olen kansakuntien opettaja sen totuuden uskollisuuden kautta.

Kreikassa "usko ja totuus". Arameasta sen saa lukemalla daletin vaviksi. Kreikan ja-sana on selkeä. Tällaisia pikku eroja on niin paljon, etten tähän voi jokaista laittaa.

8 עבא אנא הכיל דהוו מצלין גברא בכל דוכא כד מרימין

kohottavat kun paikka kaikessa miehet rukoilevat ovat että sen tähden minä tahdon .

אידיהון דכיאת דלא רוגזא ודלא מחשבתא:

juonimista ilman ja vihaa ilman puhtaus heidän kätensä

Sen tähden minä tahdon, että miehet rukoilevat joka paikassa kohottaen puhtaata kätensä, ilman vihaa ja ilman juonimista.

9 הכנא אף נשא באסכמא נכפא דלבושא בתחממתא

luonnonmukaisessa vaatetuksen nöyrät tyylissä naiset myös samoin .

ובנכפותא נהוא תצביתהין לא בגדולא ובדהבא או

tai kullassa ja ylellisyydessä ei heidän koristuksensa oleva nöyryydessä ja

במרגניתא או בנחתא שפירא:

kauniit viitat tai helmissä

Samoin myös naiset hillityillä tyylillä vaatetuksessa, luonnonmukaisessa ja hillityssä, eikä heidän koristeensa olisi ylellisiä tai kultaa tai helmiä, tai kauniita viittoja.

Kreikassa on ylellisyyden, gadola, sijasta hiusten laittamista. Yritän löytää kulttuurihistoriallisen syyn...

10 אלא בעבדא טבא איכנא דיאא לנשא דמשתודין

harjoittamaan naisille sopivaa joka kuten hyvät teoissa vaan .

דחלת אלהא:

Jumala kunnioitus

Vaan hyvien tekojen kautta, joka on naisille sopivaa Jumalan kunnioittamista.

11 אנתתא בשליא הות ילפא בכל שועבד:

alamainen kaikessa oppia olkoon hiljaisuudessa vaimo .

Vaimo olkoon hiljaisuudessa oppimassa, alamainen kaikessa.

12 לאנתתא גיר למלפו לא מפס אנא ולא לממרחו

herroitelko eikä minä salli en opettamaan sillä vaimolle .

על גברא אלא תהוא בשליא:

hiljaisuudessa oleva vaan miehen ylle

Sillä minä en salli, että vaimo opettaa ja on herrana miehelle, vaan hänen tulee olla hiljaisuudessa.

אדם גיר אתגבל לוקדם והידין חוא: 13

Hava sitten ja ensin muotoiltiin sillä Adam .

Sillä Adam valmistettiin ensin, ja sitten Hava.

ואדם לא טעא אנתתא דין טעת ועברת על פוקדנא: 14

säädöstä vastaan teki ja petettiin mutta vaimo petetty ei Adam ja .

Eikä Adamia petetty, vaan vaimo petettiin, ja hän toimi sitä käskyä vastaan.

חיא דין ביד ילדיה אן נקוון בהימנותא ובחובא 15

rakkaudessa ja uskollisuudessa jatkavat jos lastensa kautta mutta elää .

ובקדישותא ובנכפותא:

nöyryydessä ja pyhyydessä ja

Mutta hän elää omien lastensa kautta, jos he jatkavat siinä samassa uskollisuudessa ja rakkaudessa, ja pyhyydessä ja nöyryydessä.

Uskovat lapset virvoittavat perheen äitiä. Kreikassa jakeen loppu kohdistuu äitiin, arameassa lapsiin.

3:1 מהימנא הי מלתא דאן אנש ראג קשישותא

vanhimmisto haluaa ihminen jos että sana se uskollinen .

עבדא טבא ראג:

haluaa hyvää tekoa

Varma on se sana, että jos joku mies haluaa vanhimmistoon, hän haluaa hyvää työtä.

Todennäköisesti vanhimmisto-sanan voisi ajatella määräisenä muotona koskevan vanhimmiston johtajaa. Ainakin kreikka menee sellaisen ajattelutavan mukaan. Seuraavassa kuitenkin taas ”vanhin”;

2 ולא דין דנהוא קשישא אינא דמומא לא משתכח בה

hänessä havaittu ei virhettä joka sellainen vanhin oleva että mutta tulee .

והוא בעלא דחדא אנתתא אינא דעיר רעינה ונכף

raitis ja mielensä valoisa joka sellainen vaimo yhden aviomies hän ja

ומטכס ורחם אכסניא ומלפן:

opettaa ja muukalaisia armahtaa ja kunniallinen ja

Mutta vanhimman on oltava sellainen, jossa ei ole virhettä havaittu, ja hänen on oltava yhden vaimon aviomies, sellainen, joka on mieleltään kirkas, ja raitis, ja kunniallinen, ja muukalaisia armahtaa ja opettaa.

3 ולא עבר על חמרא ולא רהטא אידה לממחא אלא

vaan lyömään kätensä nopea eikä viinin tähden riko eikä .

נהוא מכיך ולא נצי ולא רחם כספא:

rahan ystävä eikä riitaisa eikä nöyrä oleva

Eikä riko viinin tähden, eikä hänen kätensä ole nopea iskemään, vaan on nöyrä, eikä saa olla riitaisa eikä rahan ystävä.

4 ומדבר ביתה שפיר ואחיד בנוהי בשועבדא

alamaisuudessa lapsensa pitävä ja kaunis huoneensa johdattaa ja .

בכלה דכיותא:

puhtaus kaikessa

Ja johtaa omaa huonekuntaansa kauniisti, ja lapsensa ovat alamaisuudessa, kaikessa puhtaudessa.

Kreikassa viimeinen sana on "arvokkuus". Jos tämä olisi kreikasta käännetty, tässäkin olisi aivan eri sana. Todennäköisesti puhtaus דכיותא on kreikkaan ajateltu kunnioitus, דחלתא.

5 אן גיר ביתא דנפשה לא ידע דנדבר שפיר איכנא

kuinka kaunis johdattamaan tiedä ei sielunsa huone sillä jos .

משכח עדתה דאלהא דנדבר:

johdattava Jumalan seurakuntaansa kykenee

Sillä jos ei oman sielunsa huonetta osaa johdattaa kauniisti, kuinka hän kykenisi johdattamaan Jumalan seurakuntaa?

Jälleen johdatus näissä jakeissa on ennen kaikkea sanan kautta johdattamista. Kaunis puuttuu kreikasta.

6 ולא נהוא טלא תולמדה דלא נתרים ונפל בדינה

tuomiossaan lankea ja ylpistyvä ettei opetuslapseudessaan lapsi oleva eikä .

דסטנא:

satanan

Eikä saa olla lapsi opetuslapseudessaan, ettei ylpistyisi ja lankeaisi satanan tuomiossa.

Käytin suomen kielen sujuvuuden takia tuota opetuslapsi-termiä, vaikka *talmid* on rabbin oppilas. Kreikassa on ”äskenkääntynyt”, neofyton, josta muuten tulee UT:ssa lainattu Targum Codex Neofitirum – teoksen nimi. Kirjoitus pelastettiin juutalaisille katolisuuteen käännetyille tehdystä oppilaitoksesta.

7 ולא דין דאף סהדותא שפירתא אית לה מן בריא דלא

ettei ulkopuolisista hänelle on kaunis todistus myös että mutta tulee .

נפל בחסדא ובפחא דסטנא:

satanan ansassa ja häpeässä lankea

Mutta hänellä tulee olla myös kaunis todistus ulkopuolella olevilta, ettei hän lankea häpeässä, ja satanan ansan kautta.

8 ואף משמשנא הכנא נהוון דכין ולא נמללון תרתין ולא

eikä kahdet puhujat eikä puhtaat oleva samoin palvelijat myös ja .

נהוון צלין לחמרא סגיאא ולא נרחמון יותרנא טנפא:

saastainen hyöty ystävät eikä paljon viinille mielistynyt ovat

Ja samoin myös seurakuntapalvelijoiden tulee olla puhtaita, eikä kahden asian puhujia, eikä mielistyneitä paljoon viiniin, eikä saastaisen hyödyn ystäviä.

Palvelija on tässä eri sana, kuin normaali *abdo*. Periaatteessa se sisältää ajatuksen ”voideltu sanan selittäjä”, *masch'mishna*. Sama sana kuitenkin esimerkiksi ”Kaanaan” häissä. Kahden asian puhuja on tietysti se, kun selän takana puhutaan toista.

9 אלא נאחדון ארזא דהימנותא בתארתא דכיתא:

puhdas omassatunnossa uskollisuuden salaisuus pitävät vaan .

Vaan pitävät sen uskon salaisuuden, puhtaassa omassatunnossa.

10 והנון הלין נתבקון לוקדם והידין נשמשון כד איתיהון

ovat kun palvelevat sitten ja ensin koetteleva heidät nämä ja .

דלא רשין:

pahuudet ilman

Ja nämä; heidät koeteltakoon ensin, ja sitten palvelkoon, kun ovat ilman pahuutta.

11 הכנא אף נשא נהוין נכפן ונהוא עיר רעינהין ונהוין

oleva ja ajatuksensa valoisa oleva ja nöyrät oleva naiset myös samoin .

מהימנן בכל מדם ולא נהוין אכלן קרצא:

”pahanpuhujia” oleva ettei asia kaikessa uskolliset

Samoin myös naisten tulee olla nöyriä ja mieleltään kirkkaita, ja kaikessa uskollisia, eikä saa olla pahan puhujia.

Pahan puhuja on aramean sanonta, josta myös paholainen, *akelkartsa* tulee. ”Syödä, pureskella” sanatarkasti, mutta tarkoittaa nimenomaan toisille puheen kautta vahingon aiheuttamista. Tämä puuttuu kokonaan kreikasta, kuten muutamissa muissakin kohdissa UTn puolella.

12 משמשנא נהוון אינא דחדא אנתתא הות לה ודבר

johtaa ja hänelle on vaimo yksi että sellainen oleva palvelija .

בנוהי וביתה שפיר:

kaunis huoneensa ja lapsensa

Seurakuntapalvelijan tulee olla sellainen, että hänellä on yksi vaimo, ja hän johtaa lapsiaan ja huonekuntaansa kauniisti.

13 אילין גיר דשמשו שפיר דרגא טבא קנין לנפשהון

sieluilleen ostavat hyvää asemaa kaunis palvelevat jotka sillä ne .

ומגלא אפא סגיאא בהימנותא די שוע משיחא:

Messias Jeshuan uskollisuudessa paljon kasvot peittämätön ja

Sillä ne, jotka kauniisti palvelevat, ostavat hyvää asemaa itselleen, ja peittämättömin kasvoin saavat paljon olla siinä Messias Jeshuan uskollisuudessa.

Kreikka puhuu suuresta varmuudesta. Aramea peittämättömistä kasvoista, ja menee kauniimmin raamatun ajattelutavan mukaan.

14 הלין כתב אנא לך כד מסבר אנא דבעגל

pian että minä toivon kun sinulle minä kirjoittanut nämä .

אתא אנא לותך:

luoksesi minä tulen

Nämä minä olen sinulle kirjoittanut, toivoen, että minä pian tulen sinun luoksesi.

15 ואן הו דין דמוחר אנא דתדע איכנא ולא למתהפכו

käyttäytyä tulee kuinka tietäisit että minä viivyn että mutta se jos ja .

בביתה דאלהא דאיתיה עדתא דאלהא חיא עמודא

pylväs elävä Jumalan seurakunta on joka Jumalan huoneessaan

ושתאסתא דשרא:

totuuden perustus ja

Ja mutta jos on niin, että minä viivyn, että tietäisit, kuinka tulee käyttäytyä Jumalan huoneessa, joka on elävän Jumalan seurakunta, totuuden pylväs ja perustus.

16 ושריראית רב הו ארזא הנא דכאנותא דאתגלי בבסר

lihassa paljastettiin joka puhtauden tämä salaisuus se suuri todellakin ja .

ואזדדק ברוח ואתחזי למלאכא ואתכרוז בית עממא

kansakunnissa julistettiin ja enkeleille näyttäytyi ja hengessä vanhurskautettiin ja

ואתהימן בעלמא ואסתלק בשובחא:

kirkkaudessa kohosi ja maailmassa uskottiin ja

Ja todellakin; suuri on tämä puhtauden salaisuus, joka paljastettiin lihassa ja vanhurskautettiin hengen kautta, ja näyttäytyi enkeleille ja julistettiin kansakuntien keskuudessa, ja uskottiin maailmalle, ja kohosi ylös kirkkaudessa!

Paavali sisällyttää arameassa ajatuksen Melkizedekistä, *malak'azaddak*, enkeli/vanhurskautettu. "Suuri puhtaus" taas on *rab kanotha*, joka sisältää ajatuksen ylipapista, *rab kahna*; muutenkin runomuotoiseen jakeeseen on kätkeyty juutalainen ajattelutapa leeviläisestä papistosta ja kuninkaallisesta papistosta!

4:1 רוחא דין פשיקאית אמרא דבזבנא אחריא נפרקון

luopuvat viimeiset aikoina että puhuu selvästi mutta henki .

אנש אנש מן הימנותא ונאזלון בתר רוחא טעיתא ובתר

perässä ja valheen henki perässä menevät ja uskosta (yksi toisensa jälkeen)

יולפנא דשאדא:

riivaajien opetukset

Mutta henki sanoo selvästi, että viimeisinä aikoina yksi toisensa jälkeen luovutaan uskosta, ja kuljetaan valheen hengen perässä, ja riivaajien oppien perässä.

2 הלין דבאסכמא דגלא מטעין וממללין כדבותא וכוי

paaduttavat ja petoksia puhuvat ja valheiden vääryden muodossa jotka nämä .

בתארתהון:

omantuntonsa

Nämä, jotka ovat vääryden valheiden muodossa, ja puhuvat petollista, ja paaduttavat omaatuntoaan.

Suomalaisissa raamatuissa on poltinrauta. Se tulee Agricolalta, joka on ilmeisesti käyttänyt tässä kirjeessä pohjana KJV, koska englannin *sear* on verbinä paaduttaa, ja substantiivina poltinrauta.

3 וכלין למזדוגו ומפרקין מן מאכלתא אילין דאלהא ברא

loi Jumala jotka nämä aterioista pidättäytyä ja naimisiin kieltävät ja .

אנין לחושחא ולתודיתא לאילין דמהימנין וידעין שררא:

totuus tuntevat ja uskovat jotka niille kiitokselle ja käytettäväksi ne

Ja kieltävät menemästä naimisiin, ja pidättäytymään syötävästä; näistä, jotka Jumala loi käytettäväksi ja kiitokselle niille, jotka uskovat ja tuntevat totuuden.

4 מטל דכל דברא לאלהא שפיר הו ולית מדם דמסלי אן

jos hylättävää mitään ole eikä on kaunista Jumalalle luotu joka kaikki että koska .

בתודיתא נתנסב:

vastaanottaa kiitoksen kautta

Koska kaikki, mitä on luotu, on Jumalalle kaunista, eikä ole mitään hylättävää, jos otetaan vastaan kiitoksen kautta.

5 מתקדש גיר במלתא דאלהא ובצלותא:

rukouksen kautta ja Jumalan sanan kautta sillä pyhitetään .

Sillä se pyhitetään Jumalan sanan, ja rukouksen kautta.

6 הלין אן תהוא מלף לאחיד משמשנא טבא תהוא

oleva olet hyvä työntekijä veljillesi opetat olet jos nämä .

דישוע משיחא כד מתרבא אנת במלא דהימנותא

uskon sanojen kautta sinä kasvat kuin Messias Jeshuan

וביולפנא טבא דיליף אנת:

sinut opetettu joka hyvä opetuksessa ja

Jos näitä opetat, olet oleva veljillesi hyvä Messias Jeshuan työntekijä, samalla kun kasvat niiden uskon sanojen kautta, ja sen hyvän opetuksen kautta, jolla sinua on opetettu.

Kreikkakin puhuu ennemmin kasvamisesta, kuin itsensä ravitsemisesta. Tällainenkin käännösvirhe viittaa KJV suuntaan. Sama koskee myös sitä ”lastensynnyttämisen kautta pelastumista”.

7 מן שועיתא דין פכיהתא דסבתא אשתאל ודרש נפשך

sieluasi harjoita ja pysy erossa vanhojen naisten ikävät mutta juoruista .

בכאנותא:

puhtaudessa

Mutta ikävistä vanhojen naisten juoruista pysy erossa, ja harjoita sieluasi puhtaudessa!

Tai ehkä, ”harjoita itseäsi puhtauden kautta”.

8 דורשא גיר דפגרא זבנא הו זעורא מותר כאנותא דין

mutta puhtaus hyödyttää vähän tämä aika ruumiin sillä harjoituksen .

בכל מדם מותרא ואית לה שוודיא דחיא דזבנא הנא

tämä ajan elämän lupaus sille on ja hyödyttää asia kaikessa

ודעתיד:

tulevan ja

Sillä ruumiin harjoitus hyödyttää vähän, tätä aikaa varten, mutta se puhtaus hyödyttää kaikessa, ja sille on elämän lupaus, tälle ajalle, ja tulevalle.

9 מהימנא הי מלתא ושויא למקבלותה:

vastaanottamiselle arvollinen ja sana on luotettava .

Se sana on luotettava, ja vastaanottamisen arvoinen.

10 מטל הדא הו גיר לאינן ומתחסדינן דמסברינן באלהא

Jumalassa toivomme jotka pilkataan meitä ja raadamme sillä on tämän tähden .

חיא דאיתוהי מחינא דבנינשא כלהון יתיראית

erityisesti he kaikki ihmislasten elämän antaja on joka elävä

דמהימנא:

uskovien

Sillä tämän tähden me teemme työtä ja meitä pilkataan, jotka olemme asettaneet toivomme elävään Jumalaan, joka on kaikkien ihmislasten elämän antaja – erityisesti uskovien.

Kreikassa kilvoittelemme. מתחסמינן on luettu . Ehkä siksi, että sana on tutumpi?

11 הלין אלף ופקד:

käske ja opeta nämä .

Näitä opeta ja käske.

12 ולא אנש נבסא על טליותך אלא הוי דמותא

esimerkki ole vaan nuoruuttasi vastaan halveksiko ihminen eikä .

למהימנא במלתא ובהופכא ובחובא ובהימנותא

uskossa ja rakkaudessa ja käytöksessä ja sanassa uskoville

ובדכיותא:

puhtaudessa ja

Älköön kukaan halveksiko nuoruuttasi, vaan ole sinä esimerkki uskoville, sanassa ja käytöksessä, ja rakkaudessa ja uskollisuudessa ja puhtaudessa.

13 עד אתא אנא אתחפט בקרינא ובבעותא וביולפנא:

opetuksessa ja rukouksessa ja lukemisessa ahkeroi minä tulen kunnes .

Kunnes minä tulen, ole ahkera lukemisessa ja esirukouksessa, ja opettamisessa.

Kreikassa on esirukouksen sijasta lohduttaminen, *parakleseis*, ajatuksena ilmeisesti kreikkaan pohjautuva malli, jossa kreikan *parakletos* rukoilee puolestamme. Arameassa Johanneksen evankeliumissa on *parak lita*, ”kirottujen lunastaja”, joka on helppo transliteroida suoraan kreikkaan. Sanoisin muuten, että toisin päinkin, mutta Johanneksessa on paljon aramean alkuperää tukevaa materiaalia.

14 ולא תבסא במוהבתא דאית בך הי דאתיהבת לך

sinulle annettu joka on sinussa on joka lahja halveksiko eikä .

בנביותא ובסיס אידא דקשישותא:

vanhimmiston käsien asettamisen ja profetian kautta

Eikä tule halveksia sitä lahjaa, joka sinussa on – joka sinulle on annettu sen profetian kautta, ja vanhimmiston käsien päälle asettamisen kautta.

15 בהלין אתהגא ובהין הוי דתתידע לכלנש דלקדמיד

eteen joiden jokaiselle tunnettaisiin että elä näissä ja ajattele näitä .

אתא אנת:

sinä tulet

Ajattele näitä, ja elä näissä, että sen tuntisivat ne kaikki, joiden eteen sinä tulet.

16 ואזדהר בנפשך וביולפנד וחמסן בהון כד הלין גיר

sillä nämä kun niissä tarkkaile ja opetuksessasi ja sielussasi ole valveilla ja .

תעבד נפשך תחא ולאילין דשמעין לך:

sinulle kuulevat jotka niille ja elää sielusi tekevä

Ja ole sielussasi valveilla, ja opetuksessasi, ja tarkkaile niitä. Sillä kun näitä teet, sinun sielusi elää, samoin niiden, jotka sinua kuulevat.

5:1 בקשישא לא תגעור אלא אפיסיהי איך דלאבא

isälle kuin hänen anna olla vaan nuhtele älä vanhinta .

ולאילין דטלין איך דלאחיד

veljellesi kuin lapset jotka niille ja

Vanhinta älä nuhtele, vaan anna hänen olla sinulle kuin isä, ja ne, jotka ovat lapsia, kuin sinun veljiäsi.

Kreikka käskee neuvomaan. "Anna hänen olla", אפיסיהי on luettu "epistotav" אפיסיטו.

אָפֶס (אָפֶס) (b. h., פֶּסַע, v. פֶּסַע to cut off) 1) *to be gone*.—[As a noun: *there is an end of . . .*] B. Bath. 111^a זכריה וכו' (v. Rabb. D. S. a. 1.) (the words of) Zachariah (to whom you refer as an authority) are (is) gone, i. e. they are no authority.—2) homiletically used as though a Greek word (ἀφεες) *let go, leave alone*. Pesik. Vattomer p. 130^a (ref. to *heüfes*, Ps. LXXVII, 9) לשון יוני הוא כמד"א אָפֶס it is a Greek word, as if you were to say, *afes* (let alone); Lam. R. to I, 2 וכמד"א אמר אָפֶס (strike out וְאָמַר, a. read אָפֶס); Ex. R. s. 45 לשון יוני אָפֶס חנייה in Greek *aphes* means, (he) *let go*; Yalk. Ps. 816.—[Gen. R. s. 40 (ref. to *efes* Jud. IV, 9); omitted in Yalk. Gen. 67,—an interpolation from passages quoted above.]

2 ולקשישתא איך אמהתא

äidit kuin vanhemmat (fem) ja .

ולאילין דטלין איך דלאחותך בכלה דכיותא:

puhtaus kaikessa sisarenne jotka kuin lapset jotka niille ja

Ja vanhemmat naiset kuin äidit, ja ne, jotka ovat lapsia, kuin sisarenne, kaikessa puhtaudessa.

3 לארמלתא יקר לאילין דארמלתא אנין בשררא:

totuudessa nämä leskiä jotka niille kunnioita leskille .

Kunnioita leskiä – niitä, jotka todellakin ovat leskiä.

4 ואן אית ארמלתא דאית לה בניא או בני בניא נאלפון

opettavat lapset lapset tai lapsia hänelle luonaan että leski on jos ja .

לוקדם דבבני ביתהון נזדדקון ונפרעון חובלא לאבהיהון

vanhemmilleen kunnioitus osoittavat ja hoitavat huoneensa lapsissa että ensin

הדא גיר מקבלא קדם אלהא:

Jumalan edessä hyväksyttävä sillä tämä

Ja jos leskellä on luonaan lapsia tai lastenlapsia, opetettakoon, että ensisijaisesti lapset hoitavat huonekuntaansa, ja siten osoittavat kunniaa vanhemmilleen, sillä tämä on Jumalan edessä vastaanotettavaa.

5 אידא דין דשריראית ארמלתא הי ומשוחדתא הדא

tämä yksinäinen ja se leski todellakin joka mutta sellainen .

סברה על אלהא הו ואמינא בצלותא ובבעותא בלליא

yössä esirukouksessa ja rukouksessa pysyy ja hän Jumala ylle toivonsa

ובאיממא:

päivisin ja

Mutta sellainen, joka todellakin on leski ja yksinäinen, tämän toivo on Jumalassa, ja hän pysyy rukouksessa ja esirukouksessa, yöt ja päivät.

6 אידא דין דפלחא אסטרניא מיתא הי כד חיא:

elää kun on kuollut urheilukilpailu palvoo joka mutta sellainen .

Mutta sellainen, joka palvoo urheilukilpailuja, on eläessään kuollut.

Tällaista lausetta ei kreikkaan voi laittaa. Jokainen kyllä tietää sen. Kreikan sana *spatalosa* ei muuten edes ole mikään "hekumoitseva" vaan sana on Hesekielistä, Sodoman synti, jossa se on "huoleton lepo".

7 הלין הוית מפקד להין דדלא רשין נהוין:

olisivat pahat ilman että heille käske oleva nämä .

Näitä käske heille, että olisivat ilman pahuuksia.

8 **אן אנש גיר דאילין דדילה אנון ויתיראית דאילין**

ne jotka erityisesti ja ovat hänen että niiden sillä ihminen jos .

דאיתיהון בני ביתא דהימנותא לא יצף הנא כפר לה

hänelle haudannut tämä hoida ei uskollisuuden huone lapset he ovat jotka

בהימנותא וביש הו מן אילין דלא מהימנין:

uskovia ei jotka niistä hän pahempi ja uskollisuudessa

Sillä jos joku ei uskollisesti hoida niitä, jotka erityisesti ovat hänen omaa huonekuntaansa, tämä on haudannut uskollisuutensa, ja hän on pahempi kuin ne, jotka eivät ole uskovia.

9 **הוית הכיל גבא ארמלתא אידא דלא בצירא מן שתין**

60 –sta vähemmän ei joka sellainen leski valitse sen tähden oleva .

שנין אידא דלחד הו גברא הות:

ollut aviomies hän yhdelle että sellainen vuodet

Valitse sen tähden sellainen leski, joka ei ole alle kuusikymmentä vuotta; sellainen, jolla on ollut yksi aviomies.

Valitse mihin? Kreikka käyttää samaa sanaa, sen voi kyllä kääntää "luetteloi" kreikasta.

10 **ואית לה סהדותא דעבדא שפירא אן רבית בניא אן**

jos lapset kasvattanut jos kaunis tekojen todistus hänelle on ja .

קבלת אכסניא אן אשיגת רגליהון דקדישא אן ארוחת

lohduttanut jos pyhien jalkoja pessyt jos muukalaiset vastaanottanut

לאליצא אן הלכת בכל עבד טב:

hyvä työ kaikessa vaeltanut jos kärsiville

Ja hänellä on teoista kaunis todistus, jos hän on kasvattanut lapsia, jos hän on ottanut vastaan vieraita, jos hän on pessyt pyhien jalkoja, jos hän on lohduttanut kärsiviä, jos hän on vaeltanut kaikessa hyvässä työssä.

11 מן ארמלתא דין אילין דטלין אשתאל מצטרין להין

heille erottautuvat välttä nuoria jotka nämä mutta leskistä .

גיר על משיחא ובעין למהוא לגברא:

miehelle pääsemään etsiytyvät ja Messiaasta sillä

Mutta niitä leskiä, jotka ovat nuoria, välttä. Sillä he voivat erota Messiaasta ja etsiä miehiä.

12 ודינהין קים הו דטלם הימנותהין קדמיתא:

ensimmäinen uskollisuutensa hylännyt että se nousee tuomionsa ja .

Ja se heidän tuomionsa nousee, sillä he ovat hylänneet ensimmäisen uskollisuutensa.

13 ילפן דין אף חבננותא כד מתכרכן בית בתא ולא

eikä talo talo kiertelevät kun laiskuus myös mutta oppivat .

בלחוד חבננותא אלא אף דנסגין ממללא ונפרקן

päästävät ja puhetta lisääntyy että myös vaan laiskuus ainoastaan

סריקתא ונמללן מדם דלא ולא:

sopivaa ettei asia puhuvat ja turhuuksia

Mutta he myös oppivat laiskoiksi, kun kiertelevät talosta taloon, eivätkä ainoastaan laiskoiksi, vaan myös lisäävät puheita ja päästävät suustaan turhuuksia ja puhuvat sellaista, mikä ei ole sopivaa.

14 עבא אנא הכיל דאילין דטלין נזדוגן ונאלדן בניא

lapsia kantavat ja naivat nuorten ne että sen tähden minä tahdon .

ונדברן בתיהין ולא נתלן לבעלדבבא אפלא חדא עלתא

sijaa yksi ei edes vastustajille antava eikä kotinsa johdattavat ja

דצוחיתא:

moitteen

Sen tähden minä tahdon, että ne nuoret menevät naimisiin ja kantavat lapsia ja hoitavat omia kotejaan, eivätkä antaisi vastustajille yhtäkään moitteen sijaa.

15 על דהשא גיר שריו אנש אנש למסטא בתר סטנא:

satana perään kääntyneet ihminen ihminen alkaneet sillä tähän saakka .

Sillä jo valmiiksi he ovat alkaneet, yksi toisensa jälkeen, kääntymään satanan perään.

16 אן אנש מהימנא או מהימנתא אית להון ארמלתא

lesket heille on naisuskovat tai uskovat ihminen jos .

נתרסון אנין ולא נאקרן על עדתא דלאילין דארמלתא

leskiä jotka niille että seurakunta ylle taakoittava eikä nämä tukekoot

אנין דשררא תספק:

riittää todellakin nämä

Jos jollain uskovolta tai uskovolta naisella on leskiä, tukekoon heitä, eikä tule taakoittaa seurakuntaa, että niille, jotka ovat oikeasti leskiä, olisi todellakin tarpeeksi.

17 קשישא אילין דשפיר מתדברין לאיקרא עפיפא נשוון

ansaitsevat tupla kunnialle johtavat kauniisti jotka ne vanhimmat .

יתיראית אילין דלאין במלתא וביולפנא:

opetuksessa ja sanassa raatavat jotka ne erityisesti

Ne vanhimmat, jotka kauniisti johtavat, ansaitsevat kaksinkertaisen kunnian, erityisesti ne, jotka raatavat sanassa ja opetuksessa.

18 אמר גיר כתבא דלא תבלום תורא בדרכתא ושוא הו

hän ansainnut ja kulkemassa härkä sido älä että kirjoitus sillä sanoo .

פעלא אגרה:

palkkansa työmies

Sillä kirjoitus sanoo, että "älä sido kulkevaa härkää", ja "työmies on palkkansa ansainnut".

19 על קשישא קטגרנותא לא תקבל אלא על פום תרין

kaksi suu ylle vaan hyväksy älä syytös vanhinta vastaan .

ותלתא סהדין:

todistajat kolme ja

Älä hyväksy syytöstä vanhinta vastaan, paitsi kahden tai kolmen todistajan suulla.

20 לאילין דחטין קדם כלנש כון דאף שרכא דאנשא

ihmiset loput myös että nuhtelee jokainen edessä syntiset jotka niille .

נדחלון:

kunnioittavat

Synnin tekijöitä nuhtelee jokaisen edessä, että myös muut kunnioittaisivat.

21 מסהד אנא לך קדם אלהא ומרן ישוע משיחא

Messias Jeshua herramme ja Jumala edessä sinulle minä todistan .

ומלאכוהי גביא דהלין תטר ולא נתקדם רעינדך למדם

asialle mielessäsi etuile älä ja tarkkaile näiden väkevät enkelinsä ja

ולא תסעור מדם במסב באפא:

kasvoissa hyväksyjä asia toimi äläkä

Minä todistan sinulle, Jumalan, ja meidän Herramme Jeshuan, Messiaan, ja hänen väkevien enkeleidensä edessä, että tarkkaile näitä, äläkä ole kovin äkkipikainen missään asiassa, äläkä missään toimi puolueellisesti.

22 אידא בעגל על אנש לא תסים ולא תשתותף בחטהא

synnit osallistu äläkä laita älä ihminen ylle äkisti kädet .

נוכריא נפשך טר בדכיותא:

puhtaudessa varjele sielusi vieraat

Älä laita pikaisesti käsiä kenenkään päälle, äläkä osallistu vieraisiin synteihin. Varjele sielusi puhtaana!

23 ומכיל מֵא לֹא תִשְׁתֶּא אֲלֵא חֲמֵרָא קִלִּיל הוּיִת שְׁתֵּא

juo olet vähän viiniä vaan juova älä vettä tästä lähtien ja .

מטל אסטומכך ומטל כורהניך אמינא:

oikea sairautesi tähden ja vatsasi tähden

Ja älä enää juo vain vettä, vaan juo vähän viiniä, vatsasi tähden ja vakavan sairautesi tähden.

Vakava, todellinen sairaus, amen-sanajuurena.

24 אֵית בְּנִינְשָׁא דְחִטְהִיָּהוּן יְדִיעִין אַנּוּן וּמִקְדָּמִין לְהוּן

heille edeltävät ja nämä tuntevat heidän syntinsä jotka ihmislapsia on .

לְבֵית דִּינָא וְאֵית דְּבַתְרָהוּן אֲזֵלִין:

menevät perässään jotka on ja tuomio talolle

On olemassa sellaisia ihmisiä, joiden synnit tunnetaan, ja nämä ovat ensimmäisenä menossa sinne tuomiolle, ja on sellaisia, jotka menevät heidän perässään.

25 הַכְּנָא אִף עֲבָדָא טְבָא יְדִיעִין אַנּוּן וְאֵילִין דְּאַחֲרֵנִיאֵית

muutoin että ne ja ovat tunnetut hyvät teot myös samoin .

אַנּוּן לְמִטְשָׂא לֹא מִשְׁכַּחִין:

pystyvät ei kätkemään nämä

Samoin on myös hyviä, tunnettuja tekoja, sellaisia, joita ei voida pitää kätkettynä.

6:1 אילין דאיתיהון תחית נירא דעבדותא למריהון

herroilleen työnteon ikeen alla he jotka nämä .

בכל איקר נאחדון דלא נהוא שמה דאלהא ויולפנה

opetuksensa ja Jumalan nimensä oleva ettei pitävät kunnia kaikessa

מתגדף

pilkattu

Nämä, jotka ovat työnteon ikeen alla, pitäköön isäntiään kaikessa kunniasa, ettei Jumalan nimi ja hänen opetuksensa tule pilkatuksi.

Varsinaisesti *abed* on tekemistä seemiläisissä kielissä, sana käännetään usein orjuudeksi, mutta kyse ei ole siitä, kuinka orjuus mielletään nykysuomessa. Siksi työnteoko on sopivampi ja tarkempi suomennos.

2 אילין דין דאית להון מריא מהימנא לא נבסון בהון על

ylle heissä halveksiko ei uskovat herrat heille on joilla mutta ne .

דאחיהון אנון אלא יתיראית נשמשון אנון על דמהימנא

uskolliset jotka ylle ovat palvelevat erityisesti vaan ne heidän veljensä

אנון וחביבא הלין דמתתניחין בתשמשתהון הלין אלף

opeta nämä palvelutyössään virvoittuvat että nämä rakkaat ja ne

ובעי מנהון:

heistä pyydä ja

Mutta ne, joilla on uskovat isännät, älköön halveksiko heitä, heidän veljiään, vaan erityisesti palvelkoon niitä, jotka ovat uskovia ja rakkaita, että nämä virvoittuisivat omassa palvelutehtävässään. Näitä heille opeta ja heiltä pyydä.

³ אן דין אית אנש דמלף יולפנא אחרנא ולא מתקרב

kiinnity eikä toisenlainen opetus opettaa joka ihminen on mutta jos .

למלא חלימתא דמרן ישוע משיחא וליולפנא דדחלת

kunnioituksen opettamiselle ja Messias Jeshua herramme terveet sanoille

אלהא:

Jumala

Mutta jos joku opettaa toisenlaista opetusta, eikä kiinnity niin meidän Herramme Jeshuan, Messiaan terveisiin sanoihin, ja Jumalan kunnioittamisen opettamiseen,

Kreikka käyttää jumalisuutta, eräänlaista hurskautta, *eusebeia*.

⁴ הנא מתרים כד מדם לא ידע אלא כריה בדרשא

kiistelyssä voimaton vaan tunne ei asia kun nostettu tämä .

ובבעתא דמלא דמנהין הוא חסמא וחריןא וגודפא ומסם

vahvistaa ja pilkkaa ja riitaa ja kateutta tulee joista sanojen väittelyssä ja

ברעינא בישא:

paha ajatuksessa

Kun tällaista tuodaan esiin, ei se ole tietoa, vaan voimattomuutta, kiistelyä ja väittelyä sellaisista sanoista, joiden kautta tulee kateutta ja riitaa, ja pilkkaa, ja pahat ajatukset vahvistuvat.

Tieto, *jada*, on sydämen tasolla tuntemista, sekä hebreassa, että arameassa. "Minä tunnen sinun tekosi".

⁵ ושחקא דבנינשא אילין דמחבל רעינהון וגליזין

petetyt ja ajatuksensa turmeltunut joka ne ihmislasten vaivannäkö ja .

מן קושתא וסברין דתגורתא הי דחלת אלהא אנת דין

mutta sinä Jumala kunnioitus se rahanteko että toivovat ja totuudesta

אתרחק מן הליון:

heistä erottaudu

Ja niiden ihmislasten vaivannäkö on heidän mielessään turmeltunutta, ja heidät on petetty pois totuudesta, ja he toivovat, että rahan tekeminen olisi Jumalan kunnioittamista. Mutta sinä, pysy erossa heistä.

Ensimmäisellä sanalla, *shachak*, on todella paljon merkityksiä, menin TgProv.31:7 sanan mukaan. Mielenkiintoista, että viimeinen virke on mukana Bysantin kreikassa ja puuttuu katolisista versioista, on kuitenkin joissain länsimaisissa, kuten KJV.

תאגורתן גיר דילן רבא הי דאיתיה דחלת אלהא⁶

Jumala kunnioitus on joka se suuri meidän sillä voitto .

בחשחתא דמסתן:

riittää joka tarpeissamme

Sillä se meidän suuri voittomme on sellainen Jumalan kunnioitus, joka riittää meidän tarpeisiimme.

Voitto on tässä kaupankäyntitermi, ja jae on siis jatkoa edelliseen lauseeseen.

מדס גיר לא אעלן לעלמא וידיעא דאפלא דנפק מנה⁷

siitä viemään mitään ei että tiedämme ja maailmalle tuoneet ei sillä asia .

משכחינן:

pystymme

Sillä me emme ole tuoneet mitään maailmaan, ja me tiedämme, ettemme pysty mitään viemäänkään.

מטל הנא ספקא לן מאכולתא ותכסיתא:⁸

vaatetus ja syötävä meille riittää tämän tähden .

Tämän tähden, meille riittää syötävä ja vaatetus.

אילין דין דצבין למעתר נפלין בנסיונא ובפחא⁹

ansat ja kiusauksessa lankeavat rikastua tahtovat jotka mutta ne .

וברגיגתא סגיאתא דסכלן ומסגפן ומטבען לבנינשא

ihmislasten vajoavat ja vahingolliset ja tyhmät jotka monet himot ja

בחבלא ובאבדנא:

Abaddon'ssa ja tuhossa

Mutta ne, jotka tahtovat rikastua, lankeavat kiusauksiin ja ansoihin, ja moniin himoihin, jotka ovat tyhmiä ja vahingollisia, ja he vajoavat siinä ihmislasten tuhossa ja kadotuksessa.

10 עקרא דין דכולהין בישתא איתיה רחמת כספא ואית

on ja raha ystävyys on pahuudet näiden kaikkien mutta juuri .

אנשא דאתרגרו לה ומן הימנותא טעו ונפשהון אעלו

aiheuttaneet sieluilleen ja eksyneet uskollisuudesta ja sille halunneet jotka ihmiset

לדאונא סגיאא:

monet onnettomuuksille

Mutta näiden kaikkien pahuuksien juuri on rahan ystävyys, ja on ihmisiä, jotka ovat sitä halunneet, ja ovat eksyneet uskollisuudesta, ja aiheuttaneet omille sieluilleen monia vaivoja.

11 אנת דין או ברנשא דאלהא מן הלין ערוק והרט בתר

perään juokse ja pakene näistä Jumalan nuorimies oi mutta sinä .

זדיקותא ובתר כאנותא ובתר הימנותא ובתר חובא

rakkaus perään ja uskollisuus perään ja puhtaus perään ja vanhurskaus

ובתר מסיברנותא ובתר מכיכותא:

nöyryys perään ja kärsivällisyys perään ja

Mutta sinä, oi Jumalan mies, pakene näitä, ja tavoittele vanhurskautta ja puhtautta, ja uskollisuutta ja rakkautta, ja kärsivällisyyttä ja nöyryyttä.

12 ואתכתש באגונא טבא דהימנותא ואדרך היא דלעלם

iankaikkisen elämä kiinnity ja uskollisuuden hyvä taistelussa taistele ja .

דלהון אתקרית ואודית תודיתא טבתא קדם סהדא

todistajat edessä paras kiitos tunnustettu ja kutsuttu näille joka

סגיאא:

monet

Ja taistele hyvä uskollisuuden taistelu, ja tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon sinut on kutsuttu ja parhaalla kiitoksella tunnustettu monien todistajien edessä.

Aramean sanaleikki 'oodith toodith', tunnustettu kiitoksella. Tunnustaminen on tässä ilmeisesti osittain juuri tämän sanayhdistelmän takia, se merkitsee velallisen tunnustamista velattomaksi.

13 מסהד אנא לך קדם אלהא הו דמחא כל וישוע

Jeshua ja kaikki elävöittää joka hän Jumala edessä sinulle minä todistan .

משיחא הו דאסהד קדם פנטיוס-פילטוס סהדותא

todistus Pilatus Pontius edessä todisti joka hän Messias

שפירתא:

kaunein

Minä todistan sinulle, Jumalan edessä – Hänen, joka antaa kaikille elämän – ja Jeshuan, Messiaan, edessä, joka todisti Pontius Pilatuksen edessä kauniin todistuksen,

14 דתטרויהי פוקדנא דלא טולשא ודלא מומא עדמא

kunnes virhe ilman ja saastutus ilman käskyt pitäisit että .

לגלינה דמרן ישוע משיחא:

Messias Jeshua herramme ilmestyksessään

että pitäisit käskyt, ilman saastutusta ja virheettömänä, meidän Herramme Jeshuan, Messiaan ilmestymiseen saakka.

15 הו דעתיד בזבנה נחוויהי אלהא מברכא וחילתנא

voimallinen ja siunattu Jumala elävöittävä ajassaan tuleva joka hän .

בלחודוהי מלכא דמלכא ומרא דמרותא:

herrauden herra ja kuninkaiden kuningas ainoa

Hän, joka on tuleva ajallaan; siunatun Jumalan eläväksi tekemä, se ainoa kuningasten kuningas, ja se herrojen Herra!

16 הו דהו בלחודוהי לא מתחבל ועמר בנוהרא דאנש

ihminen että valkeudessa asustaa ja turmeltunut ei ainoastaan hän joka hän .

לא משכח דנתקרב לה ואנש מן בנינשא לא חזיהי

nähnyt ei ihmislapsista ihminen ja sille lähestymään pysty ei

ואפלא מצא למחזיה הו דלה איקרא ושולטנא לעלם

iankaikkisuudelle käskyvalta ja kunnia jonka hän häntä nähdä voi edes ei ja

עלמין אמין:

amen iankaikkisuudet

Hän, joka ei ainoastaan ole turmeltumaton, ja asustaa sellaisessa valkeudessa, jota ei kukaan pysty lähestymään, eikä kukaan ihmisistä ole häntä nähnyt – eikä edes voi häntä nähdä – hän, jonka on kunnia ja valta, aina ja iankaikkisesti, amen!

Turmeltunut מתחבל on ajateltu jollain tavalla ”kuolema tyhjä”, מתהבל. Minun on helppo ymmärtää tämä, koska itsekin automaattisesti ajattelen usein mem-tav-alkuiset sanat kuolemaan liittyviksi.

17 לעתירא דעלמא הנא פקד דלא נתרימון ברעיניהון

ajatuksissaan kohoavat ettei käske tämän maailman rikkaille .

ולא נתתכלון על עותרא דלית עלוהי תוכלנא אלא על

ylle vaan varmuus sen ylle ole ettei hyvinvointi ylle luottaisivat ettei

אלהא חיא הו דיהב לן כל עתיראית לניחון:

lohdutuksellemme rikkaasti kaikki meille antaa joka hän elävä Jumala

Käske tämän maailman rikkaita, etteivät ylpeilisi mielessään, etteivät luottaisi hyvinvointiin, eivätkä asettaisi varmuuttaan siihen, vaan elävään Jumalaan, häneen, joka antaa meidän lohdutukseksemme kaikkea rikkaasti.

”Ettei sen päälle varmuutta”, on kreikassa vain epävarma, ainoastaan tässä käytetty sana. Sana tulee lukuvirheestä, kun vokaalimerkkejä ei ole. Mutta ”rikkaille” annetaan ”riikkaasti”, on Paavalin ajatus. Myös kreikassa.

18 ונעבדון עבדא טבא ונעתרון בסוערנא שפירא ונהוון

olisivat ja kaunis tekemisessä rikastuvat ja hyvä teot tekisivät ja .

דלילין למתל ולמשתותפו:

jakamaan ja antamiselle valmiina

Ja tekisivät hyviä tekoja, ja rikastuisivat kauniiden töiden kautta, ja olisivat valmiina antamaan ja jakamaan.

19 ונסימון לנפשהון שתאסתא טבתא למדס דעתיד

tuleva joka asialle paras perustus sieluilleen asettavat ja .

דנדרכון חיא שרירא:

todellinen elämä kiinnittyisivät että

Ja asettaisivat omille sieluilleen sen parhaan perustuksen, sitä tulevaa varten, että tarttuisivat kiinni todelliseen elämään.

20 או טימתאא אזדהר במדס דאתגעל לך וערוק מן בנת

tyttäristä pakene ja sinulle uskottu joka tässä varjele Timothii oi .

קלא סריקתא ומן הפכתא די דעתא דגלתא:

valheen tuntemuksen vääryyksistä ja turhuus ääni

Oi Timothee, varjellu tämän kautta, joka sinulle on uskottu, ja pakene turhia puhumisia, ja valhetiedon vääryyksiä!

"Äänen tytär" on aramean sanonta. Timothee on näköjään lempinimi.

21 אילין גיר דמשתודין לה טעו להון מן הימנותא

uskollisuudesta heille eksyneet sille harjoittavat jotka sillä nämä .

טיבותא עמד אמין:

amen kanssasi siunaus

Sillä nämä, jotka sellaista harjoittavat, ovat eksyneet uskosta. Siunaus kanssasi! Amen.

Ainakin KR38 menee taas KJV mukaan, koska englannin you voi olla sinä tai te.